

Виктор Мунтян. Педагогіко-філософські й культурологічні аспекти системи виховання. Розв'язання питань оптимізації виховного процесу, спрямованих на підвищення рівня культури громадян і суспільства в цілому, повинно стати пріоритетним загальнодержавним завданням, розглядатися комплексно, включати системи заходів впливу на суспільство та їх реалізацію на довгострокову перспективу. Сім'я, навчальний заклад і держава мають бути єдиною синергетичною системою виховання підростаючого покоління й формування висококультурного середовища. Слід принципово відрізнити культуру поведінки людини та суспільства в процесі своєї життєдіяльності від культурних традицій, мистецтва й усього того, що об'єднує поняття "культура" в широкому сенсі. На сучасному етапі історичного розвитку викликають занепокоєність низький рівень культури та виховання сучасної молоді, а також можливі наслідки впровадження досягнень науково-технічного прогресу на тлі девіантної поведінки певної частини суспільства. У такому разі практично всі економічні успіхи й політичні свободи стають нестійкими та не зможуть сприяти позитивному розвитку.

Ключові слова: фізична культура, культурологічні аспекти.

Victor Muntian. Pedagogical, Philosophical and Cultural Aspects of Educational System. The problem solving of optimization of educational process directed to the increase of the level of culture of citizens and society must become a priority national task. It should be examined in complex and include the systems of influence on society and their realization on a long-term prospect. Family, educational establishment and government must represent the united synergetic educational system of the growing generation and formation of highly cultured environment. It is necessary to distinguish the culture of human and society behavior in the process of its life from cultural traditions, arts and all that unites a concept of «culture» generally. At the present stage of historical development the low level of culture and education of young people, and possible consequences of implementing the achievements of scientific and technical progress, including the deviant behavior of certain part of society, causes anxiety. In that case almost all economic successes and political freedoms become unsteady and unable to result in positive development.

Key words: physical education, cultural aspects.

УДК 796.03

Ірина Павлюк

Організаційно-управлінська система хокею в Україні

Національний університет харчових технологій (м. Київ)

Постановка наукової проблеми та її значення. Аналіз останніх досліджень із цієї проблеми.

Спорт як важливий соціальний феномен пронизує всі рівні сучасного соціуму, впливаючи на основні сфери життєдіяльності суспільства: національні відносини, ділове життя, суспільне становище, формує моду, етичні цінності, спосіб життя людей.

В умовах глобалізації спорт стає важливим політичним, соціальним та економічним фактором, що вимагає сучасного підходу. Для спортивної галузі сьогодні особливо актуальні завдання розробки ефективних механізмів керування, взаємодії бізнесу й спорту, покращення умов інвестування, експертно-консультативної допомоги спортивним організаціям.

Соціокультурні та економічні зміни в державі, які відбуваються в наш час, не можуть не торкатися системи спорту вищих досягнень, яка в сучасних умовах також потребує трансформації відповідно до нових суспільних вимог.

Однією з основних тенденцій, що визначають на сучасному етапі розвитку спорту вищих досягнень, є його професіоналізація. Україна як незалежна держава також бере активну участь у процесі професіоналізації спорту вищих досягнень.

Протягом багатьох років у колишньому Радянському Союзі професійний спорт розглядався лише з класових та ідеологічних позицій, представники яких стверджували: основними його функціями є культивування насильства, брутальності й жорстокості. Докорінна перебудова суспільства, економічна криза та політична нестабільність не могли не вплинути на структуру спорту вищих досягнень [15].

На сьогодні в Україні відзначається професіоналізація спортивних ігор, у тому числі й хокею. Саме створення професійних структур у цьому виді спорту сприяла розвитку спорту в нашій країні, росту майстерності спортсменів, збереженню їхнього спортивного довголіття.

Завдання дослідження – вивчити стан і тенденції розвитку хокею в Україні та його організаційно-управлінську систему.

Для розв'язання завдань застосовано **методи** аналізу, синтезу й узагальнення; порівняння та аналогії; анкетування; математичної статистики.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Хокей в Україні є одним із популярних видів спорту. Про високий рівень підготовки українських хокеїстів свідчать їхні досягнення на міжнародному рівні. Так, відповідно до рейтингу Міжнародної федерації хокею (МФХ) Україна посідає 19 місце з 48 команд у світовому рейтингу (табл. 1) [4].

Проте основи українського хокею закладено в СРСР. У Радянському Союзі хокей був масовим видом спорту, вітчизняні хокеїсти з великим успіхом виступали в міжнародних змаганнях, а саме збірна команда СРСР була 20-кратним чемпіоном світу, 7-кратним срібним призером і 4-кратним бронзовим призером чемпіонату світу, 25-кратним чемпіоном Європи, 4-кратним срібним призером і дворазовим бронзовим призером європейського чемпіонату [1; 3].

Соціально-економічні та політичні реформи в Україні, обумовлені розпадом Радянського Союзу та переходом до ринкових відносин, професіоналізація та комерціалізація олімпійського спорту вплинули на розвиток хокею в нашій країні, системи його керування та підготовки спортсменів.

Таблиця 1

Світовий рейтинг національних збірних команд з хокею (за 2011 р.)

№ з/п	Країна	Залікові очки	Переміщення
1	Росія	3650	0
2	Фінляндія	3630	+ 2
3	Швеція	3595	0
4	Канада	3570	-2
5	Чехія	3340	0
6	США	3240	0
7	Швейцарія	3190	0
8	Німеччина	3175	+ 1
9	Норвегія	3175	+ 2
10	Словаччина	3170	- 2
11	Білорусь	3026	- 1
12	Латвія	2985	0
13	Данія	2965	0
14	Франція	2765	+ 1
15	Австрія	2730	- 1
16	Казахстан	2616	+ 1
17	Італія	2605	- 1
18	Словенія	2565	+ 1
19	Україна	2495	- 1
20	Угорщина	2460	0

Специфіка хокею як виду спорту обумовлена розвитком його в спортивно-комерційному напрямі. Узгодженість підприємницької діяльності організаційних структур зі спортивними, а також вплив комерціалізації та професіоналізації на спортивні результати й поведінку учасників є основними факторами формування та розвитку хокею на сучасному етапі.

Центральним аспектом наших досліджень із цього питання є вивчення особливостей взаємин державних і суспільних структур, функціонування системи підготовки й змагань у країні, а також взаємодія олімпійського та професійного напрямів хокею на національному рівні.

На сьогодні в Україні відзначається взаємодія державних, суспільних і бізнес структур, що є важливим чинником розвитку хокею в країні, а також реалізація спортивних і комерційних цілей [2].

Основним законом, що регулює відносини у сфері фізичної культури й спорту в Україні, є Закон “Про фізичну культуру і спорт”, відповідно до якого політика держави спрямована на закріплення своєї чинної ролі у створенні відповідних державних основ фінансового, матеріально-технічного, кадрового, інформаційного, нормативно-правового та іншого видів забезпечення галузі в особі Міністерства України в справах сім’ї, молоді і спорту (ст. 3).

Відповідно до цього закону, а також двостороннього договору між Міністерством та Федерацією хокею України (ФХУ), держава в особі міністерства делегує повноваження в керуванні організаційною системою хокею ФХУ [4].

Федерація хокею України (ФХУ) є Всеукраїнською громадською організацією фізкультурно-спортивного напрямку, що об'єднує осіб, які сприяють розвитку й популяризації хокею в Україні, та створена відповідно до Закону України "Про об'єднання громадян" на основі індивідуального та колективного членства. Рішенням Установчої Конференції (від 20 лютого 1992 р., наказ Міністерства у справах молоді і спорту № 648 від 06.04.1992 р.) Федерація хокею України має виключне право представляти Україну та брати участь у регіональних, континентальних і світових спортивних змаганнях (чемпіонатах) і заходах, які проводяться під патронатом Міжнародної федерації хокею, а Міністерство у справах сім'ї, молоді і спорту України займається підготовкою спортивного резерву. Отже, система організації й керування хокеєм у країні представлена як на рівні державних організацій, що забезпечують систему підготовки спортсменів, так і на рівні суспільних, які формують систему змагань (рис. 1).

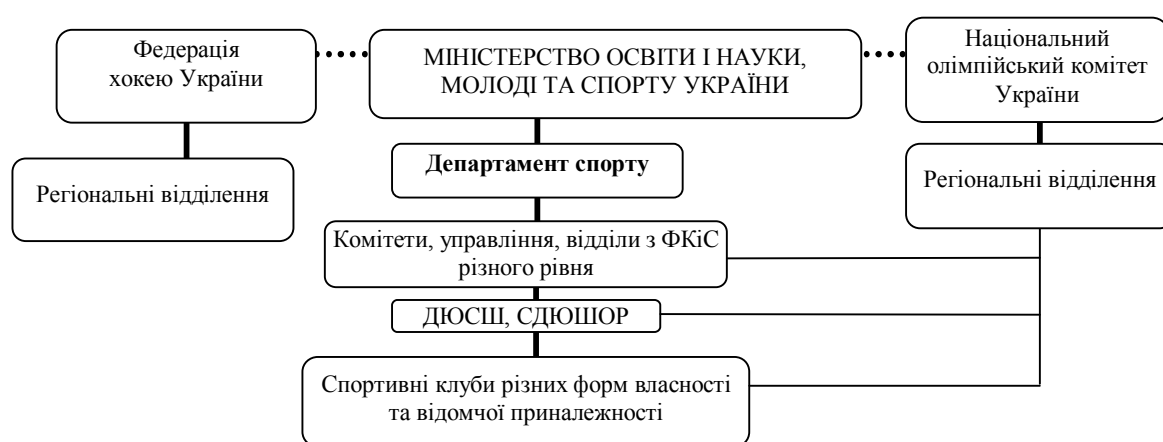

Рис. 1. Система організації й керування хокеєм в Україні

Керування ФХУ здійснюється на основі виборів органів керівництва, вищими з яких є конгрес, президент, рада федерації.

Основними завданнями ФХУ є:

- сприяння розвитку хокею в Україні, вдосконалення системи підготовки висококваліфікованих спортсменів, тренерів і суддів – членів ФХУ, забезпечення успішного виступу українських спортсменів на Олімпійських іграх, чемпіонатах світу, Європи й інших спортивних змаганнях;
- розвиток і зміцнення зв'язків з міжнародними й національними федераціями, асоціаціями, об'єднаннями;
- сприяння активній діяльності своїх членів у міжнародних та інших громадських організаціях й об'єднаннях спортивної спрямованості;
- сприяння правовому та соціальному захисту спортсменів, тренерів й інших фахівців – членів ФХУ;
- сприяння зміцненню та вдосконаленню матеріально-технічної бази ФХУ;
- співробітництво з міжнародними неурядовими організаціями, установами й підприємствами з метою реалізації статутних цілей і завдань Федерації;
- пропагування та популяризація хокею як виду спорту серед населення України [5].

Загальне керівництво підготовкою й проведенням офіційних змагань здійснює виконком Федерації хокею України (ФХУ) і Міністерство у справах сім'ї, молоді і спорту. Учасниками офіційних українських змагань з хокею, що проводяться під егідою ФХУ, можуть бути спортсмени, які входять до складу професійних та непрофесійних (аматорських) хокейних команд (клубів), дотримуються вимог і рішень МФХ, ФХУ та вчасно платять внески в термін, що зазначений Регламентом.

Обов'язковим для участі в складі команди на змаганнях із хокею є проведення колективного (індивідуального) медичного страхування.

На сьогодні відзначається професіоналізація хокею в Україні: українські хокеїсти беруть участь у професійних турнірах, грають у європейських та американських клубах.

Відповідно до ст. 6 Закону України "Про фізичну культуру і спорт" показниками розвитку спорту в країні є високі досягнення спортсменів у своєму виді спорту, рівень забезпечення кваліфікованими кадрами, спортивними спорудженнями й майном.

Проте сьогодні в Україні існує низка проблем, для розв'язання яких була розроблена Державна цільова соціальна програма "Хокей України", основними напрямками котрої є вдосконалення системи підготовки спортсменів високого класу, які б були конкурентоспроможними на міжнародному рівні, потрібно вдосконалити матеріально-технічну бази хокею; будівництво сучасних спортивних споруд та запровадження їх сертифікації для проведення змагань різного рівня; запровадження інноваційних підходів до кадрового, науково-методичного, інформаційного та медичного забезпечення розвитку хокею; створення ефективної системи підготовки й перепідготовки тренерів із хокею у вищих навчальних закладах; удосконалення нормативно-правової бази; залучення дітей до занять хокеєм; удосконалення системи дитячо-юнацького хокею тощо.

Висновки. Аналіз соціально-економічних і політичних умов в Україні, традицій та тенденцій розвитку хокею на міжнародному й національному рівнях свідчать, що основними напрямками реорганізації та вдосконалення системи організації й управління хокеєм є забезпечення функціонування єдиної вертикально-інтегрованої системи підготовки хокеїстів із пріоритетом держави в її регулюванні; спадковість структур дитячо-юнацького, резервного спорту та спорту вищих досягнень; створення організаційних умов для централізації процесу підготовки кваліфікованих спортсменів; удосконалення системи змагань; науково-методичного, кадрового, правового, фінансово-економічного, матеріально-технічного, медико-біологічного, інформаційного забезпечення.

Список використаної літератури

1. Зубалій М. Історичні джерела розвитку хокею з шайбою в Україні / М. Зубалій // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2009. – № 2. – С. 37–47.
2. Павлюк І. С. Система керування хокеєм в Україні / І. С. Павлюк // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2009. – № 2. – С. 54–61.
3. Профессиональный спорт / Гуськов С. И., Платонов В. Н., Линец М. М., Юшко Б. Н. – Киев : Олимп. лит., 2000. – 392 с.
4. История хоккея ФНУ [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.ru.wikipedia.org>
5. Official-document FHU [Electronic resource]. – Mode of acces : <http://www.fhu.com.ua/official-document.html>

Анотації

Розглянуто систему організації та керування хокеєм в Україні та надано ретроспективний аналіз літературних даних із проблем модифікації сучасного спорту, тенденцій розвитку хокею на сучасному етапі, його комерціалізації та професіоналізації. Опитування проводилося серед керівників федерації хокею України, керівників і спортсменів українських хокейних клубів, а також серед спортсменів, членів національної збірної команди України (в опитуванні брав участь 21 респондент). Оцінено систему організації та управління хокеєм в Україні, визначено особливості його виникнення і становлення, проблеми та перспективи його розвитку в Україні, організаційно-правові, соціально-політичні й економічні умови функціонування.

Ключові слова: хокей, управління, комерціалізація, професіоналізація, функціонування.

Ирина Павлюк. Система организации и управления хоккеем в Украине. Рассмотрена система организации и управление хоккеем в Украине, а также предоставлен ретроспективный анализ литературных данных по проблеме модификации современного спорта, тенденций развития хоккея на современном этапе, его коммерциализации и профессионализации. Опрос проводился среди руководителей федерации хоккея Украины, руководителей и спортсменов украинских хоккейных клубов, а также среди спортсменов, членов национальной сборной команды Украины (в опросе принял участие 21 респондент). Оценена система организации и управление хоккеем в Украине, определены особенности его возникновения и становления; проблемы и перспективы развития; организационно-правовые, социально-политические и экономические условия функционирования.

Ключевые слова: хоккей, управление, коммерциализация, профессионализация, функционирование.

Irina Pavliuk. The System of the Organization and Management of Ice Hockey in Ukraine. System of the organization and management of ice hockey in Ukraine. The system of the organization and management of hockey in Ukraine has been researched. Besides, the retrospective analysis of the literary data on a problem of updating of modern sports, tendencies of development of hockey at the present stage, its commercialization and professionalism have been presented. The interview has been conducted among the leaders of Ukraine ice hockey federation, leaders

and sportsmen of the Ukrainian hockey clubs, and also among sportsmen, members of national team of Ukraine (21 people took part in the interview). The system of organization and management of hockey in Ukraine has been evaluated. The peculiarities of its origin and development have been defined. The problems and prospects of development, as well as organizational, legal, socio-political and economic conditions of its functioning have been revealed.

Key words: *Hockey, management, commercialization, professionalization, functioning.*

УДК 796.063.4:286.4

**Юлія Савонік,
Антон Литвинець,
Іванна Литвинець**

Вплив Асоціації молодих християн на розвиток міжнародних спортивних змагань

Львівський державний університет фізичної культури (м. Львів)

Постановка наукової проблеми та її значення. Аналіз останніх досліджень. Відродження Олімпійських ігор сучасності в 1894 р. дало поштовх до інтенсивного розвитку й поширення спорту на початку ХХ ст. Це призвело в подальшому до проведення континентальних та інших змагань під егідою МОК. Певний вплив на становлення міжнародних спортивних змагань здійснювала протестантська церква, яка першою з-поміж християнських церков розпочала активну роботу з поширення спорту серед молоді. Цей рух розповсюджено в багатьох країнах Європи, Азії, Америки й у подальшому зумовив виникнення низки видів спорту та міжнародних спортивних змагань [2; 10].

Історії розвитку міжнародних спортивних змагань присвячено значну кількість праць [1; 3; 4]. Водночас у наукових дослідженнях немає даних щодо впливу християнських організацій на становлення змагань різного рівня. У зв'язку з цим, уважаємо за доцільне розглянути проблему взаємодії християнських організацій зі спортом.

Завдання дослідження – виявити вплив Асоціації молодих християн на розвиток міжнародних спортивних змагань під патронатом МОК.

Методи дослідження – теоретичний аналіз і узагальнення, історичний та методи теоретичної інтерпретації.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Асоціація молодих християн, заснована в 1844 р. Джорджем Вільямсом, є однією з найбільших молодіжних організацій світу. На сьогодні вона нараховує близько 45 мільйонів юнаків та дівчат у майже 150 країнах світу [1; 10]. Із початків свого створення організація сприяє гармонійному фізичному, інтелектуальному й духовному розвитку людини. Об'єднує людей незалежно від їхньої релігійної приналежності, віку, національності, мови чи здібностей. Організація вплинула на становлення та розвиток спортивних змагань, які й на сьогодні існують в олімпійському спортивному русі [2; 5; 7; 9].

Походження й розвиток перших континентальних змагань – Азійських ігор простежуємо із середини ХІХ ст., коли поширюється місіонерська діяльність Асоціації молодих християн із їх потужним впливом на китайський спорт [7].

До 1876 р. в Китаї існувало 27 осередків АМХ, згодом вони об'єдналися в національну студентську групу, а з 1902 р. називаються АМХ Китаю.

У 1895 р. Девід Віллард Ліон в Тяньцзіні вперше запроваджує баскетбол серед молоді. Після приїзду у 1898 р. Роберта Гейла – учня Джеймса Нейсмита – активно організуються баскетбольні матчі серед коледжів. Під його керівництвом баскетбол поширився у всіх школах і коледжах і став найпопулярнішим видом спорту в Тяньцзіні.

Першим директором департаменту фізичного виховання АМХ в Китаї у 1909 р. був обраний Макс Дж. Екснер з АМХ Шанхаю. Він був професійним спортсменом і першою людиною, яка мала вчений ступінь у галузі фізичного виховання в Китаї [8].

До кінця 1890-х років АМХ у Тяньцзіні й Шанхаї стали центрами сучасного розвитку спорту в Китаї. Вони створили модель навчання китайських спортивних директорів Тяньцзіня та Шанхаю,